

Julkiset elintarvikehankinnat prosessina

Vaihtoehtona dynaaminen
hankintajärjestelmä

Valtteri Nieminen
Toimitusjohtaja, asianajaja

1

Sisällys

1. Julkiset elintarvikehankinnat
2. Hankintamenettelyt
3. Vaihtoehtona dynaaminen hankintajärjestelmä
 1. Dynaaminen hankintajärjestelmän perustaminen
 2. Hankinnat dynaamisen hankintajärjestelmän perusteella
 3. Ajatuksia jatkoa ajatellen
4. Kysymyksiä ja kommentteja

2

Julkiset elintarvikehankinnat

Kansallinen hankintastrategia 2020

Suomi on ekologisten julkisten hankintojen suunnannäyttävä

Edistämme kestävää ruokajärjestelmää elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoissa ja käytämme kestävästi ja vastuullisesti tuotettuja elintarvikkeita

Kestävä ruokajärjestelmä on ruokaturvan perusta. Ilmastonmuutos, monimuotoisuuden häviäminen ja kriisitilanteet voivat heikentää Suomessakin ruokaturvaa merkittävästi. Hyvällä huoltovarmuudella turvataan kriisitilanteiden edellyttämä ruoantuotannon omavaraisuus.

Elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoissa tulee käyttää hankintakriteereitä, jotka edistävät ympäristön kannalta hyviä viljelymenetelmiä, elintarviketurvallisuutta, ravitsemusta sekä eläinten hyvinvointia ja terveystä, ja jotka edistävät samalla kestävää ruokahuoltoa ja ekologista kestävyttä.

3

Avainsanoja elintarvikehankinnoissa: periaatteista käytännön tasolle

4

5

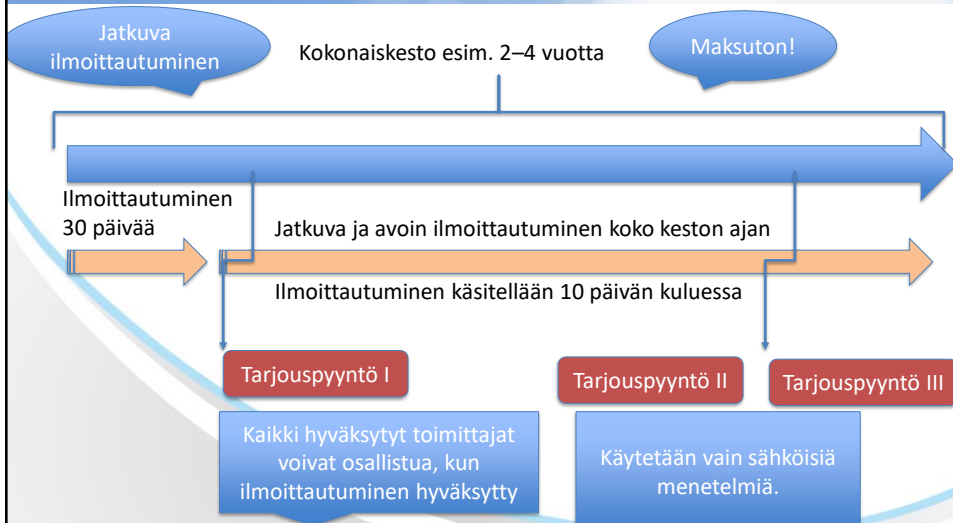
6

Vaihtoehtona dynaaminen hankintajärjestelmä?

- Useita hankintayksiköitä:** Dynaamiseen hankintajärjestelmään voi osallistua useita hankintayksiköitä (kuntia, liikelaitoksia, yhtiöitä), kunhan osallistujat on etukäteen ilmoitettu
- Jatkuva ilmoittautuminen:** Mahdollistaa ”dynaamisen osallistumisen” eli uusia toimittajia voi ilmoittautua mukaan milloin tahansa
- Luokittelu ja ryhmittely:** Tuotteet voidaan jakaa luokkiin/tuoteryhmiin
- Sähköisyys:** Hankintayksikkö hallinnoi dynaamista hankintajärjestelmää sähköisessä ympäristössä
- Joustavat hankintatavat:** Yksittäiset hankinnat voimassaoloaikana tehdään vahvistettujen sääntöjen mukaisesti: voidaan tehdä kausisopimuksia tietystä tuotteesta tai tuoteryhmästä tai yksittäisiä erityistarpeeseen tarkoitettuja tuotteita

7

Dynaamisen hankintajärjestelmän perustaminen ja kulku

8

Keskeiset asiat dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisesta

1. Sähköinen hankinta tavanomaisille ja markkinoilla yleisesti saatavilla oleville hankinnoille.
2. Hankintamenettely on kestonsa ajan avoin kaikille soveltuvuusehdot täyttävälle toimittajille.
3. Hankintayksikkö voi jakaa dynaamisen hankintajärjestelmän luokkiin, jotka määritellään objektiivisesti hankinnan eri ominaisuuksien perusteella (esim. tuoteryhmät: leipomotuotteet, juurekset, tai yksityiskohtaisemmin perunat, porkkanat..)
4. Hankintayksikön on käytettävä yksinomaan sähköisiä viestintätapoja dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisessa ja sitä käytettäessä sekä noudatettava rajoitetun menettelyn sääntelyä dynaamisen hankintajärjestelmän kaikissa vaiheissa hankintapäätöksen tekoon saakka.
5. Hankintayksikkö ei saa periä toimittajilta maksuja järjestelmään osallistumisesta

9

Dynaamisen hankintajärjestelmän kulku

1. Perustetaan julkaisemalla rajoitettua menettelyä koskeva hankintailmoitus
 1. Ilmoitetaan järjestelmän jakaminen luokkiin
 2. Ilmoitetaan järjestelmän kesto
 3. Hankintojen luonne
 4. Arvioitu määrä
 5. Muut tarpeelliset tiedot
 6. Käytettävät sähköiset välineet
2. Menettelyyn hakeminen ja hyväksyminen
 1. Tarjoaja voi pyytää oikeutta osallistua milloin tahansa menettelyn aikana
 2. Kaikki soveltuvuusvaatimukset täyttävät ehdokkaat hyväksytään järjestelmään
 3. Kullekin eri luokalle voi olla omat vaatimuksensa
 4. Päätös hyväksymisestä järjestelmään tehdään 10 työpäivän kuluessa osallistumishakemuksen vastaanottamisesta

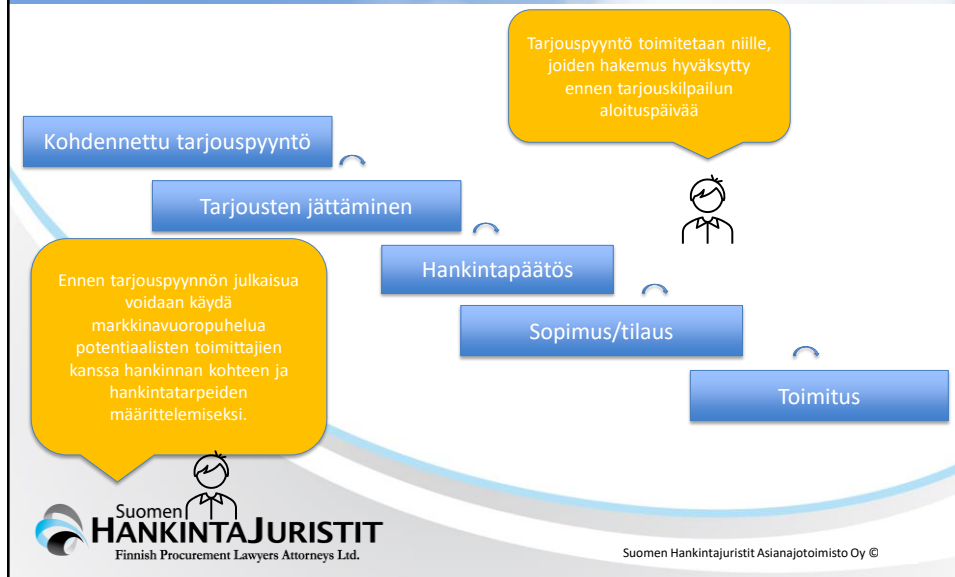
10

Kilpailuttaminen dynaamisessa hankintajärjestelmässä

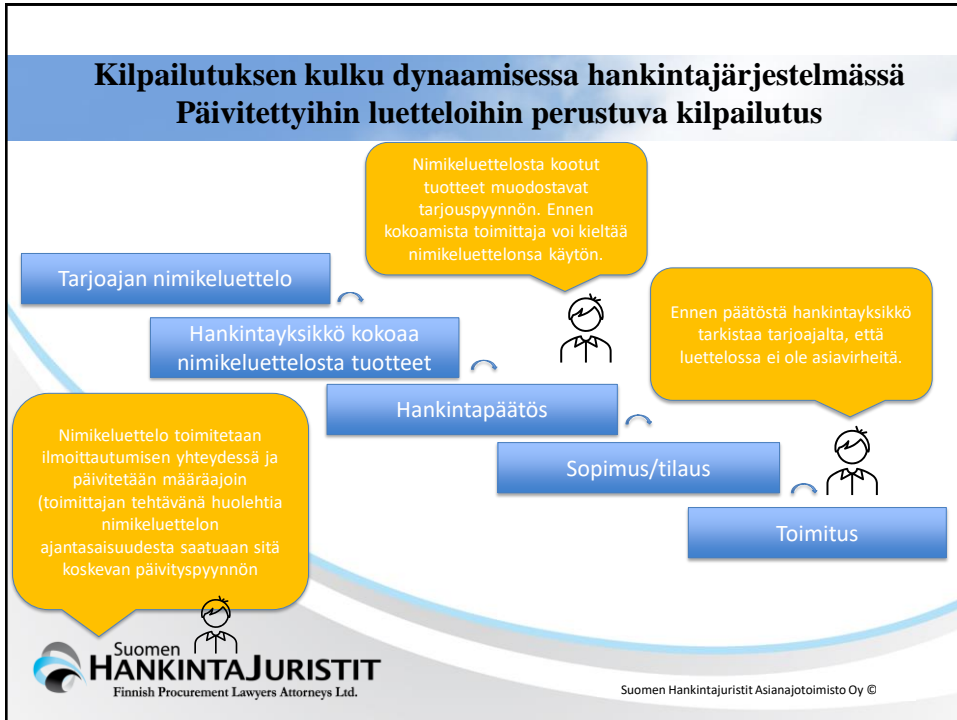
1. Jokainen yksittäinen hankinta kilpailutetaan, mutta kilpailutustapoja on monia (esimerkkinä jäljempänä)
2. Hankintayksikkö pyytää tarjouksia tehtävistä hankinnoista
3. Pyydetään ao. luokkaan hyväksytyjä tarjoajia antamaan tarjous
4. Tarjouksen valintaan sovelletaan "normaaleja" tarjouksen valintaperusteita, eli
 1. Kokonaistaloudellinen edullisuus (hinta tai paras hinta-laatusuhde)
 2. Huomio ympäristö- ja sosiaalisiin näkökohtiin sekä innovaatioihin
5. Hankinnan kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteet voidaan määrittellä tarkemmin hankintaa koskevassa tarjouspyynnössä.
6. Huom. "hankinnan kilpailuttaminen" voidaan tehdä hyvin eri tavoin. Aina ei välttämättä vaadita erityistä tarjouskilpailua, vaan toimittajan valinta voi olla myös automatisoitua tai perustua ennalta ilmoitettuun valintakriteeriin ja toimittajan antamiin tietoihin.

11

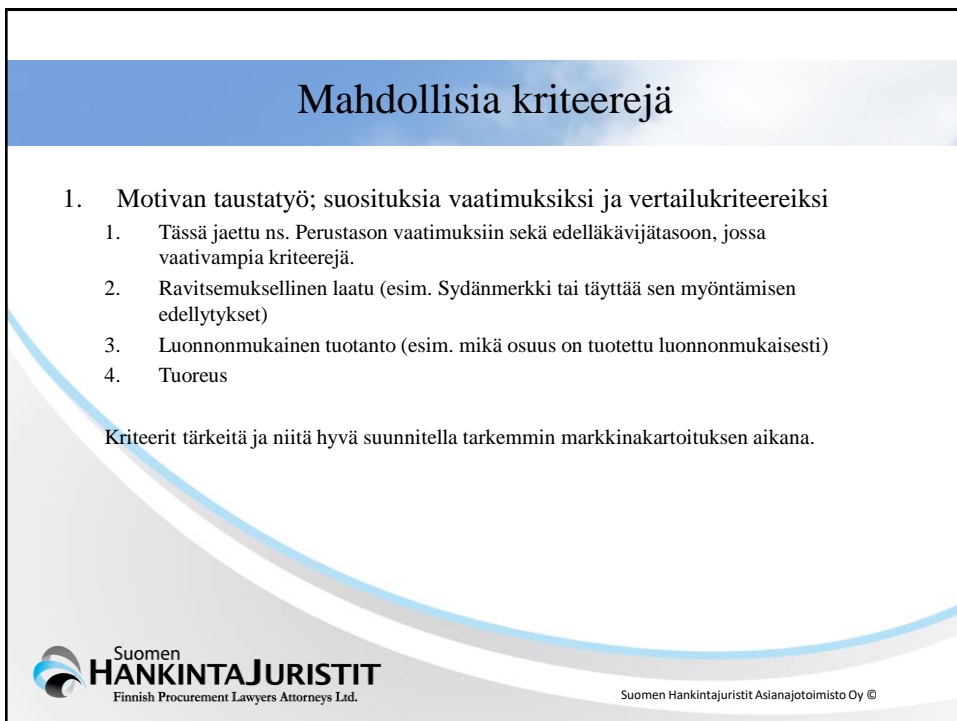
Kilpailutuksen kulku dynaamisessa hankintajärjestelmässä Tarjouskilpailun perusteella

12

13

14

Ajatuksia jatkosta

- Vastaaminen suuriin volyymitarpeisiin:** Alueen hankintayksiköillä isot ostovolyymit. Dynaaminen hankintajärjestelmä ei välttämättä ole ainoa hankintakanava, vaan sen rinnalla jatkossakin puitejärjestely, josta volyymituotteita hankitaan
- Käyttö riippuu tarjonnasta:** Dynaaminen hankintajärjestelmä on todennäköisesti täydentävä hankintakanava mutta voidaan hankkia myös isoja volyymeja, jos tarjontaa on.
- Erityistuotteet:** Tullee keskittymään lähi-, luomu ja pientuottajien elintarvikkeisiin.
- Vaativuudet toimittajille:** Osallistumisvaatimuksena normaalit soveltuvuusvaatimukset sekä lisäksi omavalvonta kunnossa ja Oiva –raportin tulos hyvä tai erinomainen
- Hankintatapa:** todennäköisesti tuoteluettelon perusteella, mutta vaihtoehtona kilpailuttaminen: tuoteluettelon perusteella hankinnassa on huomioita hankintayksiköiden reseptiikka ja toimintatapa sekä laadunhallinta, mm. tuotteiden tasalaatuisuus
- Palvelumuotoilunäkökulma hankinnan valmistelussa:** Käytäntöjen yksinkertaistaminen niin, että pyritään mahdollistamaan tarjoajien osallistuminen matalalla kynnyksellä.

15

Eteneminen

	VAIHE	AIKATAULU
1.	Markkinakartoitusvaihe (paikannetaan perustettavan DPS:n asema ja merkitys hankintayksiköille, selvitetään saatavilla olevat tuotteet, tehdään mahdollinen tuotekategorisointi/osa-aluejako, vuoropuhelu tuottajien kanssa saatavilla olevista tuotteista, selvitetään yhteydet elintarvikkeiden puitejärjestelyyn)	
2.	Suunnitteluvaihe (päädetään mukana olevat hankintayksiköt, tuoteluokittelu, soveltuvuusvaatimukset, hankintojen toteutustapa)	
3.	Hankintailmoituksen julkaisu	
4.	Osallistumishakemukset (koskee ensimmäisiä, jatkuva ilmoittautuminen)	
5.	Ensimmäiset hankinnat (aikaisintaan, kun 1. vaiheen osallistumishakemukset on käsitelty)	

16

Kiitos

Valtteri Nieminen
+358 40 777 1784
valtteri.nieminen@hankintajuristit.fi

Suomen HANKINTAJURISTIT
Finnish Procurement Lawyers Attorneys Ltd.

Suomen Hankintajuristit Asianajotoimisto Oy ©